

EES OG RÉTTARFAR

i aðild að EES felst framsal á dómsvaldi þar sem erlendur dómstóll verður æsti dómstóll okkar íslendinga í þeim málum sem samningurinn um EES tekur til. Um þetta er fjallað nánar í samantekt Ingibjargar Sólrunar um stofnanir EES og ekki rétt að endurtaka það hér.

Ymsar lagabreytingar þarf að gera er varða réttarfar ef við verðum aðilar að EES. Breyta þarf m.a. lögum um:

1. Eftirlit með útlendingum.

Passar breytingar þarf að gera til að uppfylla þau skilyrði sem eru í EES-samningnum um frelsi launþega til flutninga og frjálsa þjónustustarfsemi. Í EES-samningnum stendur m.a. um þetta:

28. gr.

1. Frelsi launþega til flutninga skal vera tryggt í aðildarríkjum EB og EFTA-ríkjum.

2. Umrætt frelsi felur í sér afnám allrar mismununar milli launþega í aðildarríkjum EB og EFTA-ríkjum sem byggð er á ríkisfangi og lýtur að atvinnu, launakjörum og öðrum starfs- og ráðningarskilyrðum.

3. Með þeim takmörkunum sem réttlætast af allsherjarreglu, almannaöryggi og almannahelbrigði felur það í sér rétt til þess að:

- þiggja atvinnutilboð sem raunverulega eru lögð fram;
- fara að vild um yfrráðasvæði aðildarríkja EB og EFTA-ríkja í þeim tilgangi;
- dveljast á yfrráðasvæði aðildarríkis EB eða EFTA-ríkis í atvinnuskyni í samræmi við ákvæði í lögum og stjórnsýslufyrirmæli um störf ríkisborgara þess ríkis;
- dveljast áfram á yfrráðasvæði aðildarríkis EB og EFTA-ríkis eftir að hafa starfað þar.

4. Ákvæði þessarar greinar eiga ekki við um störf í opinberri þjónustu. ...

Rétt er að geta þess að skilgreining um hvað sé opinber þjónusta lísuð ekki fyrir. Í riti ASI og BSRB "EES og íslenskur vinnumarkaður" segir um þá skilgreiningu:

"...tilhneiging hefur verið vaxandi í þá átt að skilgreina þessi störf mjög þróngt þannig að vœtanlega verður um mjög takmarkað svið að rœða. Hér er alls ekki verið að tala um opinbera starfsmenn í heild eins og við skilgreinum þá heldur fyrst og frœmst starfsmenn við her, löggreglu, öryggisgæslu, dómstóla o.s.frv. þar sem þjóðaröryggi getur verið í húfi."

2. Eignarétt og afnotarétt fasteigna.

Fau ákvæði samningsins sem visað er til eru:

40. gr.

Innan ramma ákvæða samnings þessa skulu engin höft vera milli samningsaðila á flutningum fjármagns í eigu þeirra sem búsettir eru í aðildarríkjum EB eða EFTA-ríkjum né nokkur mismunun, byggð á ríkisfangi eða búsetu aðila eða því hvar féð er notað til fjárfestingar. ...

3. Fasteigna- og skipasölu og málflytjendur.

Samkvæmt því má veita undanþágu frá því skilyrði að fasteigna- og skipasalar þurfi að hafa íslenskt ríkisfang og búsetu.

Erlendum lögmönnun verður heimilt að stunda "tiltekna starfsemi" á Íslandi, eins og það er orðað og ekki nánar skýrt.

Vona að þetta skyri málit að einhverju leyti,

Anna Ó. Björnsson.